

Från hembygdsarbetet

TVÅ BORTGÅNGNA FORNVÅRDARE OCH
HEMBYGDSVÄNNER

J. H. SÖDERLUND

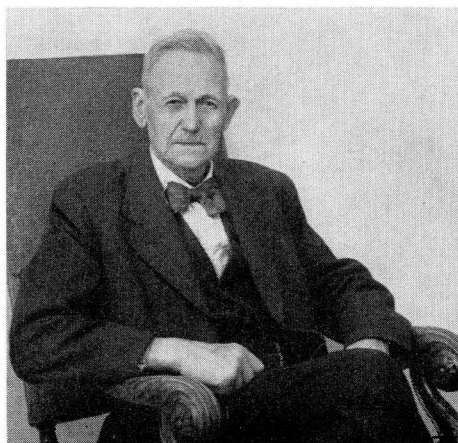
I en ålder av 83 år avled 1 augusti 1961 fornvårdaren och bygdekrönikören J. H. Söderlund i Hummelsta, Litslena. Söderlund, vars egentliga yrke var biodling, betraktade hembygdsvård och kunskap om bygdens historia som något helt naturligt för en sann medborgare. Han hade redan före sekelskiftet gripits av de ideella folkrörelserna, framförallt nykterhetsrörelsen och hembygdsrörelsen, och han behöll livet igenom sina ideal bergfast orubbade.

Att Söderlund tidigt kom att gripas av intresse för forntiden berodde helt visst därpå att hans gård Hummelsta praktiskt taget reste sina timmerhus över ett hällristningsfält, ja, med stolthet kunde Söderlund visa för intresserade besökare att en hel hällristningsflotta seglade in under ett av gårdens hus. I samband med att arkeologerna i Uppsala, under Oscar Almgrens och Gunnar Ekholms ledning, några år inpå det nya århundradet började på att intressera sig för hällristningarnas problem, begynte några intresserade fornvårdare i sydvästra Uppland, framförallt i Litslena, Boglösa och Villbergatrakterna, att uppsöka nya hällrist-

ningsområden. En av dem var biodlaren Söderlund. 1893 hade Hummelsta-ristningarna påträffats och 1896 fann Söderlund ristningar i Ullstämna.

Söderlund grep också gärna till pennan och skrev ett mycket stort antal uppsatser och korrespondenser i kulturhistoriska, personhistoriska och bygdehistoriska ämnen, huvudsakligast i Enköpings-Posten. Utan tvivel har Söderlund genom denna verksamhet väckt många personers intresse för hembygden, dess personer och minnen.

N. S.

ALFRED STEIJER

Snickaren Alfred Steijer, Stockholm, riksantikvariens förutvarande ombud i Sollentuna, avled 5 dec. 1961. Han var född i Reslövs socken i Malmöhus län 25 maj 1878, kom tidigt i lära hos sin far, som var byggmästare, och arbetade som möbelsnickare i Malmö, Hälsingborg och Göteborg innan han 1899 kom till Stockholm och fick anställning vid Alf Wallanders konstateljé. Sedan han en kort tid varit egen företagare, blev han 1909 knuten till Esselte, där han varit anställd ända till sin bortgång.

Alfred Steijer hade ingen annan skolutbildning än den han erhöll i folkskolan i sin skånska hembygd, men han var utrustad med ett klart

intellekt, en alltid brinnande längtan efter kunskaper och en enastående förmåga att själv skaffa sig sådana. Han kom i kontakt med folkbildningsrörelsen i Stockholm under doktor Anton Nyströms och professor Knut Kjellbergs tid; redan 1914 knöts han som styrelseledamot till Stockholms Arbetarinstitut för en tid, som kom att omfatta inte mindre än 45 år, alltså ända till 1959, då han blev hedersledamot i Institutets styrelse.

Hans verksamhet inom Arbetarinstitutet förde honom i kontakt med ABF, Birkagården och nykterhetsrörelsen. Av dessa sammanslutningar anlätades han ofta i yngre dagar som föreläsare i kulturhistoriska ämnen och som ledare av otaliga arkeologiska exkursioner i stockholmstrakten. Hans kulturhistoriska intressen ledde till att han 1926 blev en av initiativtagarna till Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap, inom vilket han verkade som revisor ända till 1958, och till att han under 34 år tillhörde Svenska fornminnesföreningens styrelse. Då han lämnade denna post 1959 utsåg föreningen honom till hedersledamot.

Alfred Steijer bodde om somrarna med familjen i sin sommarstuga i Sollentuna. Hans kulturhistoriska intresse gjorde honom snart förtrogen med socknens talrika fasta fornlämningar och 1924 utsågs han till riksantikvariens ombud i Sollentuna. Under den snabba utbyggnaden av socknen kom han under sin 30-åriga verksamhet som ombud att spela en viktig roll för fornvården i Sollentuna och för kunskapen om dess talrika gravfält och andra fornlämningar. Han redigerade tillika en av Generalstabens litografiska anstalt utgiven karta över Stockholmstraktens fornlämningar.

Då tanken på en hembygdsförening i Sollentuna väcktes i början av 1930-talet, var Alfred Steijer självfallet med i förarbetet härför. Vid den stora hembygdsfesten i Edsbergsparken sommaren 1933 talade han om socknens fornlämningar, och vid föreningens konstituering 1934 knöts han i sin egenskap av riksantikvariens ombud såsom adjungerad ledamot till styrelsen. På sin 70-årsdag 1948 kallades han till hedersledamot av föreningen, den förste och hittills ende i dess historia. Samma år erhöll han Samfundets för hembygdsvård hedersplakett.

Steijer var naturligtvis framförallt intresserad av historia och läste ständigt historiska arbeten. Men hans intresse räckte till för många andra områden av kulturen. In i det sista läste han Strindberg, av vars dramer han hade flera i originalupplaga. Av många tidningar hade han lyckats förvärva det första och i förekommande fall det sista numret och hade skänkt denna samling till Riksarkivet. Han hade också hop-

bragt en anseelig mineralsamling, som han skänkte till läroverket i Sol-lentuna.

Ända till slutet av sitt verksamma liv har Alfred Steijer visat samma levande intressen och samma andliga vitalitet som i sin krafts dagar. Ärligen deltog han i Samfundets för hembygdsvård sommarresor, flitigt besökte han museer och samlingar, en levande kontakt höll han med de sammanslutningar, i vilka han hade verkat. Under sin långa levnad hade han fått många vänner, som nu uppriktigt sakna en mycket kun-nig, trogen, vänlig och försynt medarbetare och vän.

Nils Göransson

SOLNA HEMBYGDSFÖRENING 40 ÅR

Den 15 mars 1961 firade Solna hembygdsförening i samband med års-mötet minnet av sin 40-åriga tillvaro. Föreningen har under det gångna året lidit en svår förlust genom kyrkoherde Henrik Bergs frånfälle. Trots sina många ämbetsgörömmål ägnade kyrkoherde Berg mycken tid åt vår förening, under en lång följd av år var han dess synnerligen uppskattade sekreterare samt under de sista åren dess vice ordförande.

Efter sedvanliga förhandlingar gav föreningens ordförande Urban Rejle en kort återblick på de gångna 40 åren.

Solna hembygdsförening bildades 1921 på initiativ av redaktör Ver-ner Vall. I stiftelseurkunden heter det bl. a.: Solna socken, som nu till folkmängden är rikets största landskommun, är samtidigt en av de min-nesrikaste och mest intressanta. På Solnas mark var det som Bjälbojarlen för 700 år sedan lade grunden till Sveriges blivande huvudstad.

Det var den dåvarande kyrkoherden, hovpredikanten Sven Nilson, som klubbfäste beslutet att bilda en Solna hembygdsförening, som bl. a. skulle ha till uppgift att tillvarata det i kulturhistoriskt hänseende så-väl äldre som yngre Solnas historia, att förvaras i ord och bild eller på annat lämpligt sätt.

Hösten 1922 avtäcktes av H. M. konung Gustaf V utanför Solna prästgård en staty av J. O. Wallin, utförd av konstnären Alfred Ny-ström. Vår store psalmdiktare var kyrkoherde i Solna åren 1809–1812 och bodde då i den minnesrika prästgården. Kyrkoherde Nilson, som var mycket intresserad av Wallin-minnen, har lyckats samla en mängd sådana. Dessa förvarades först i Wallin-rummen i prästgården men överfördes sedan till hembygdsmuseet.

Från 1924 utsågs föreningens kassör, A. Tydén, till riksantikvariens ombud i Solna och blev alltmer den drivande kraften i hembygds-

Solna hembygdsförening: Falkenerarbostället vid Solna kyrka, nu hembygdsmuseum. Teckning av U. Rejle.

arbetet. Han knöt bl. a. förbindelser med andra hembygdsvårdande institutioner och sammanslutningar.

Familjen Amundson på Stora Frösunda donerade 1924 en tomt till föreningen, men då det visade sig svårt att utnyttja den, medgav överstinnan Alma Amundson 1930, att den finge försäljas på villkor att inkomsten av försäljningen tillföll hembygdsföreningen.

Man försökte på olika sätt lösa lokalfrågan för föreningens samlingar. År 1936 begärde styrelsen hos Solna församlings kyrkoråd att få disponera det gamla Falkenerarbostället, byggt 1726, jämte därtill hörande tomt nära Solna kyrka. Svaret blev jakande och efter en genomgripande reparation med hjälp av de pengar, som föreningen fått genom försäljning av den Amundsonska gåvan, stod museet färdigt 1937 och visades av den energiske Tydén, som blev museets förste intendent.

Efter hovpredikant Nilsons bortgång 1923 valdes red. Vall till ordförande, och 1925 utsågs härtill fil. dr Olof Arrhenius, en post som han på ett förtjänstfullt sätt beklädde i 14 år. År 1930 åtog sig vår främsta

solnabo, dåvarande kronprinsen Gustaf Adolf, som ofta bodde på Ulriksdal, att bli föreningens beskyddare.

Bland föredragshållare på 20-talet må nämnas lektor Karl Starbäck och intendent Knut Reuterswärd, Karlberg.

Efter dr Arrhenius blev rektor Wenner ordf., vilken post han innehade till sin död 1947.

Hembygdsföreningens 25-årsjubileum 1946 är omnämnt i denna årsbok 1947. F. d. riksantikvariern Sigurd Curman höll då högtidstalet och kronprinsen hedrade jubileet med sin närvaro.

Undertecknad, som på rektor Wenners anmodan kom med i föreningen och blev föreståndare för hembygdsmuseet efter Tydéns död 1946, fick nu av styrelsen uppdraget att utarbeta och låta trycka en vägledning över museets samlingar. — Borgmästare Orbell var sedan ordf. till 1958, varefter undertecknad utsågs till denna post.

Men arbetet går vidare, och vi, som nu är i ledningen, känner ett stort ansvar, särskilt inför dem, som före oss kämpat med föreningens uppgifter.

Urban Rejle

BONDKYRKO HEMBYGDSFÖRENING STABYGÅRDEN

Föreningens styrelse har under året bestått av Elis Westlund, ordförande; Axel Thorsell, sekreterare; Bertil Johansson, kassaförvaltare; Erik Eriksson, vice ordförande, och Estrid Lindberg. Härjämte har bland andra kommittéer fungerat reparations-, program- och festkommittéer.

Verksamhetsåret 1960 har präglats av god arbetsintensitet, varvid alla sektioner varit i livlig funktion. Damernas syklubb, som aldrig förtrötts, har liksom tidigare utgjort föreningens bästa inkomstkälla. Föreningen har varje månad, utom under sommaren, haft sammanträden. En fråga som flera gånger stått på dagordningen har varit installation av elvärme i lokalerna. Frågan är nu löst och alla rum försedda med elektrisk uppvärmning, ett arbete som utförts av våra egna medlemmar.

Vid föreningens sammankomster har olika slag av underhållning förekommit, varvid bl. a. läroverksadjunkt Karin Alinder, fil. dr Petrus Ehnvall, kantor Egron Lundell och fru Eva Limburg hållit föredrag. Föreningens sångkör har medverkat.

Utfärd har företagits till Mörby slottsruin och andra platser, som demonstrerats av färdledaren Agaton Ericstam. Vår förening är glädjande nog fortfarande i tillväxt.

A. Thorsell

BÄLINGE HEMBYGDSFÖRENING

Under året har föreningens intresse främst varit knutet till flyttningen av 1600-talsboden vid Klockarbol. Boden står nu på sin nya plats i backen ovan den s. k. Bakomstugan. På grund av dess storlek måste den flyttas isärtagen, men arbetet med ned- och uppmonteringen gick raskt undan med hjälp av tjänstvilliga armar. Sakkunnig på äldre byggnadsteknik har varit herr Gottfrid Ohlström, Åloppe. Ännu återstår en del arbeten innan föreningens ordförande folkskollärare Erik Wallström kan låta återinviga den gamla prästerliga visthusboden, som kommer att bli en god lokal för de samlingar, som nu finns förvarade litet här och var hos intresserade föreningsmedlemmar. Vid årsmötet 23 mars 1961 kunde man i färgbilder följa arbetets gång samt studera köttstekniken hos mången betrodd kommunmedlem.

Men föreningsarbetet består inte bara i att fördjupa sig i det som fornt är. Att lära känna sin hembygd av i dag är lika viktigt. En studie-cirkel har arbetat för detta mål.

Den traditionsenliga höstutflykten torkade inte in utan regnade snarare bort. I stället anordnades en vårutflykt till det s. k. Dragbygravfältet i kommunens nordöstra del intill Åsby grustag, där professor Mårten Stenberger redogjorde för utgrävningarna på platsen, men där man tyvärr ännu inte kan peka ut, var de här begravda bronsåldersföräldrarna haft sin boplats. Efter visningen och alla därmed betingade frågor blev det vid skymningstid gemensam kaffedrickning i gröngräset i den ljumma försommarkvällen.

Ett färgbildsarkiv håller på att ta form liksom ett klipparkiv. Bälinge har en del förkomna runstenar i östra delen, och mången »misstänkt» sten har blivit vänd, där den legat i hagar och backar, men ännu har ingen varit den rätta. Bälinge äger också en hällristning, den vid Åloppe, men det finns bevisligen ännu en känd; tyvärr vet dock ingen längre den exakta platsen i Nyvla utägor. Vid orienteringsprovet i Sport-60 hade en del banor förlagts just till denna trakt, och mången hembygdsintresserad orienteringslöpare fick sin löptid försämrad av att sopa mossa av och studera sannolika hällristningshällar.

Henry Liljebld

EDSBRO HEMBYGDS- OCH FÖRELÄSNINGS-
FÖRENING

När man läser årsboken Uppland händer det väl att man först slår upp avdelningen om hembygdsarbetet. Där återfinner man år efter år rapporter från vissa hembygdsföreningar. Varje år har man något att berätta; det sker alltid något i dessa föreningar. När man däremot år efter år saknar livstecken från andra föreningar, kan man dra den slutsatsen att verksamheten där upphört. Så behöver emellertid inte vara fallet. Det kan vara så att en förening upplever mellanår, då intet annat nytt händer än litet småreparationer på hembygdsgården: några takpannor behöver utbytas, ett fönster lagas och liknande. Intet att rapportera. Både det traditionella sista-aprillfirandet och en planerad hembygdsfest blevo aldrig av på grund av det ständigt strilande regnet.

Ja, det var anledningen till varför Edsbro hembygdsförening saknats bland berättarna. Vore det inte för att föreningen till sin titel kan lägga orden »och föreläsningsförening» vore det kanske inte heller denna gång så mycket att säga, men just denna gren av föreningens verksamhet har varit ett stort glädjeämne. Föreläsningarna vårterminen 1960 började 10 febr. med konsert, vid vilken medverkade operasångerskan Kerstin Dellert, kapellmästare Bertil Bokstedt samt konsertmästare Gösta Lundquist. Konserten var mycket välbesökt. Greve Egil von Rosen talade vid nästa föreläsning om gammal kultur i nytt land och vid ett föräldramöte i Edsbro skola ventilerades problem i samarbete mellan skola och hem. Fru Rosa Hellström-Olsson inledde med frågeställningen: »Drar vi åt samma håll?» Ämnet tilldrog sig stort intresse och många deltog i den efterföljande diskussionen.

Under höstterminen fingo vi veta om vikingarna voro bragdmän eller busar, vi fingo stifta närmare bekantskap med vår granne i rymden, månen, samt gjorde slutligen i fantasien en färd i kyrkbåt på Siljan tillsammans med Per Johannes.

Besökarantalet vid föreläsningarna har varit gott. Av årsberättelsen framgår, att medeltalet besökare per föreläsning (konserten oräknad) varit 47. Det goda resultatet sporrar styrelsen till fortsatt verksamhet.

Astrid Gumælius

HÅLLNÄS HEMBYGDSFÖRENING

Vid hembygdsgården har verksamheten haft rik omfattning även under år 1960. En ny byggnad med försäljningsstånd har uppförts på lämplig plats. För detta ändamål insamlades över 100 stockar timmer från skogsägarna i bygden. Anläggningen består av 11 hus, där arbete aldrig saknas med komplettering, underhåll, möblering, katalogisering m. m.

Ett värdefullt arbete med en sammanställning av socknens fornlämningar har under året avslutats. Arbetet har utförts av målaren och hembygdsvännen Georg Johnsson, Valö (född Hållnäsbo), och redovisats i två prydliga album. Socknen är ovanligt rik på fornlämningar från vikingatiden. I arbetet är även det märkliga silverfyndet i Kärvens by 1958 redovisat.

Hjälmmunge väderkvarn i tre våningar med 8 vingar, byggd 1871 och förstörd genom brand 1908, har varit föremål för föreningens intresse. Anteckningar om dess historia har gjorts och en förstoring av kvarnen har uppsatts i Hällströmsgården.

De traditionella festerna midsommaraftonen och sista söndagen i juli hölls med god tillslutning. Vid julifesten, en solig och vacker söndag under den i övrigt så regniga sommaren 1960, var det över 1 500 besökare. Komminister Gunnar Palm, Hallstavik, höll talet till hembygden, kyrkosångare Lambert Lindblad, Uppsala, och riksspelmannen Eric Sahlström, Tobo, medverkade med sång och musik. Föreningens teateramatörer höll bystämma från 1800-talet, något som mycket uppskattades av publiken.

Hembygdsmuseet omfattar nu över 1 200 föremål och har under året besökts av skolklasser, grupper och enskilda. Medlemsantalet håller sig till omkring 250 personer. Intresset i orten för vår verksamhet kan man inte klaga på. Föreningen har all anledning framföra ett tack till alla, som på något område offrat tid och ägodelar till föreningens fromma.

Dan. Westergren

LOVÖ HEMBYGDSFÖRENING

12 dec. 1960 hade tio år gått sedan Lovö hembygdsförening stiftades av Ernst Killander uppe i festvåningen på Drottningholms världshus i det av arkitekten C. Adelcrantz 1782 uppförda Hertigarnas stall. Jubileet firades söndagen 11 dec. i Vaktlokalen i samma byggnad. 190 vackra

färgbilder av slottsbyggnaderna, Canton, Hvilan, Hemmet och hela Malmen visades och kommenterades konsthistoriskt av ordf. lic. Wallenberg, med angivande av byggnadsår och arkitekt för varje hus, där så är möjligt. Allt var ett urval ur den samling färgbilder föreningen tidigare fått av byråingenjör Åke Faith-Ell. Ordf. läste sin Luciadikt när den 16-åriga lucian Birgitta Wendel tågade in, varefter hennes krona sattes ned som mittpunkt på det stora långa bordet, som var synnerligen artistiskt juldukat av fru Lily Killander. Sedan redogjorde ordf. för Lovö hembygdsförenings tillkomsthistoria. Ordf. skildrade Ernst Killanders verksamhet i föreningen och hans personlighet och genomgick gamla protokoll med jubileer, föredrag, visningar, utfärder, men tillade att detta blott var ena sidan av föreningens verksamhet, och att den andra sidan sysselsätter styrelsen året runt och är långt viktigare: där gäller det kampen att söka skydda socknens talrika kulturminnesmärken och kulturlandskapet från förstörelse och den kampen är mycket svår så nära huvudstaden. Det är också hembygdsföreningens uppgift att slå vakt om den gamla sockengemenskapen, som ännu så kraftigt lever kvar i Lovö socken.

23 febr. 1961 tillvaratogs för hembygdsmuseet den märkliga gamla timmerknutningen, ett blyinfattat gammalt fönster m. fl. detaljer då Gula stugan ovanför ångbåtsbryggan revs. Dess kökskällare bestod av profilerade sandstensblock, kanske från Kaskaderna, varför föreningen placerade dem i China slotts källarmuseum. Vid rivningen hittades ett märkligt brev, som ger nya upplysningar ang. dalkarlarna på herrarbete i huvudstaden. Det överlämnades till Nordiska museets arkiv.

Valborgsmässoaftonen 1961 blev sällsynt vacker med fullmånen speglade sig i Kungsfjärden rakt över det väldiga bålet vid Lugnet. Kommunalordf. i Ekerö, kyrkovaktmäst. i Lovö Arthur Andersson, höll ett lyckat vårtal, Lovö stora kyrkokör utförde ett storslaget sångprogram, Lovö ungdomsråd gav fyrverkeri och hembygdsföreningen bjöd på våffelfest i China slottskök.

16 juni 1961 fick hembygdsföreningens medlemmar vid återinvigningen av Kaskaderna och fontänen Kronan höra H. M. Konungens föredrag om fontänernas historia.

Vid föreningens årsmöte på Viken intogs förfriskningar hos ordf. och prof. Greta Arwidsson höll ett livligt uppskattat föredrag om de senaste fyra somrarnas utgrävningar på Viken.

Berit Wallenberg

SAMFUNDET DJURSHOLMS FORNTID OCH FRAMTID

Två allmänna möten har hållits under året. Den sedvanliga vårutflykten, som alltid drar mycket folk, gick till Stora Wäsby, det karolinska Noor samt till Risberga och Tissinge herrgårdar. I över tjuugo år har dessa utfärder ägt rum med fil. dr W. Enblom som färdledare. På det andra mötet, som ägde rum på hösten, höll redaktör Björn Gottlieb ett föredrag om »Tre forna banérdömarker, Kungs Norrby, Björkvik och Lidingön». Därefter vidtog en uppvaktning för ordföranden, rektor Herlin, i anledning av dennes då nyligen timade 75-årsdag. Man spelade en sketch, »Forntid och Framtid», där forntiden representerades av fru Ebba Grip, Svante Gustavsson Banérs änka och framtiden av en modern djursholmsfru. Rektor Herlin fick mottaga Samfundets för hembygdsvård förnämliga förtjänstplakett. Som vanligt har samfundet fortsatt att inköpa utbudna böcker ur det på 1800-talet skingrade banérbiblioteket.

Märta Heilborn

SKOGS-TIBBLE FORNMINNES- OCH HEMBYGDSFÖRENING

Föreningen var söndagen 5 aug. 1960 samlad till årsmöte i Vänge församlingssal i samband med en utflykt till Ekeby by, bekant genom att den är den enda by i vårt land med bevarad ringgata. De flesta byggnaderna är bevarade, men tre av de fem gårdarna har dock på grund av rationalisering fått sina jordbruk nedlagda. Byns väderkvarn skall iordningställas av Vänge hembygdsförening. Efter en intressant rundvandring framförde ordföranden, läroverksadjunkt Per Gunnar Nylund, föreningens tack till godsägare P. Ekman och kyrkvaktmästare G. Andersson, som varit dagens ciceroner, samt till Vänge hembygdsförening.

Under året har vår förenings verksamhet uteslutande utgjorts av reparationsarbeten på våra byggnader (se årsboken »Uppland» 1959). Vi har också börjat ordna våra utökade samlingar. Vidare har vi öppnat postgirokonto med nummer 581 906, där intresserade kan insätta medlemsavgifter o. d. I ett upprop har vi riktat oss till allmänheten med uppmaning att tillvarata kulturföremål av olika slag. Intresset för vår verksamhet har ökat och vi känna starkt vårt ansvar inför vår uppgift.

Yvonne Ekmyr

STIFTELSEN SIGTUNA FORNHEM

Viktigast av de åtgärder, som företagits för Sigtuna fornheims räkning under år 1960, är genomförandet av försäljningen av tomterna nr 4-10 inom kv. S:t Gertrud, vilka tidigare i sin helhet tillhört stiftelsen. Köparen, Karl Johanssons Byggnads A.B., Uppsala, har för ett område, omfattande 3 624,4 m², erlagt kr. 108 732:—. Försäljningen har möjliggjort inlösande av det lån, för vilket Sigtuna stad tecknat borgen och som möjliggjort för stiftelsen att konsolidera och iordningställa Fornhemmens 1700-talsbyggnad. Reparationen har i sin helhet kostat omkring 96 000 kr. Man har under året förnyat ansökningarna om lands- och lotterimedel för den nybyggnad för de arkeologiska samlingarna, till vilken ritningar och preliminära kostnadsberäkningar föreligga, och som tänkes placerad på den ännu fornhemmet tillhörande tomten inom kv. S:t Gertrud (1 959,6 m²). Vid årets slut hade dock inga byggnadsanslag beviljats.

Den utställning av fornhemmens kulturhistoriska samlingar och en mindre del av de arkeologiska, som inrymts i Fornhemmens reparerade fastighet, har hållits öppen dagligen för allmänheten under sommarhalvåret, under vintern endast efter anmälan.

Samlingarnas bearbetning har därjämte fortgått kontinuerligt under året; en tillfällig utställning av Stiftelsen tillhöriga målningar, företädesvis Sigtunamotiv av kulturhistoriskt intresse, har anordnats.

Fornhemmens verksamhet har möjliggjorts tack vare medel, som ställts till förfogande av följande myndigheter och institutioner: Konung Gustaf VI Adolfs 70-årsfond 10 000 kr., Sigtuna stad 2 000 kr., Stockholms läns landsting hade därjämte i december 1959 beviljat 2 000 kr., vilka förbrukats under 1960. Styrelsen önskar uttrycka sin mycket stora tacksamhet för nämnda anslag, utan vilka fornhemmet icke kunnat fullgöra sina kulturminnesvårdande förpliktelser.

Ehuru icke ingående i berättelsen för 1960 års verksamhet bör här med största tacksamhet det anslag på 50 000 kr. omnämnas, som Knut och Alice Wallenbergs stiftelse under februari månad innevarande år tilldelat Sigtuna fornhem, ett anslag som kommer att bli till ovärderlig hjälp vid realiserandet av Fornhemmens nya byggnad; tack vare nysnämnda medel vågar styrelsen hoppas, att byggnadsarbetet skall kunna igångsättas under årets lopp.

Ett varmt tack riktar styrelsen också till de enskilda personer, som ådagalagt sitt intresse för fornhemmet på många sätt. Docent Sven Ulric

Palme bör i detta sammanhang särskilt ihågkommas för överlämnandet av ett porträtt av sin fader Olof Palme samt av vissa arkivalier rörande Fornhemmet, som funnits i familjen Palmes ägo.

Styrelsen har under år 1960 haft följande sammansättning: 1:e antikvarierna Bertil Berthelson, ordf., och Monica Rydbeck, sekr. (utsedda av riksantikvarien), överingenjören Arvid Wickert, v. ordf., och fru Karin Mannerfelt (utsedda av Sigtuna stadsfullmäktige), syssloman Karl Bergman samt, såsom suppleanter, dr Mårten Fryklund och kamrer Sven Callert, vilken senare även innehåft uppdraget som kassaförvaltare.

Styrelsen har under året sammanträtt tre gånger, en gång i Stockholm, två gånger i Sigtuna.

Stockholm och Sigtuna 1 mars 1961.

Bertil Berthelson

Monica Rydbeck

STOCKHOLMS-NÄS HEMBYGDSFÖRENING

Verksamheten under 1960, det 19:e arbetsåret, avvek inte mycket från den för vår hembygdsförening normala. Av årsberättelsen framgår, att medlemsantalet höll sig vid omkring 300. En sak som bereder oss en viss tillfredsställelse är att föremålsbeståndet i vårt lilla museum stadigt ökar tack vare intresserade medlemmars välvilliga inställning. Vårt medlemsblad har utkommit i vanlig ordning. Snart ha alla byar i socknen fått sin beskrivning fram till 1700-talet. Nu återstår händelser och förändringar under 1700- och 1800-talen. Svårigheter föreligger beträffande finansieringen av tidningen. Den borde helst ske genom annonsering från lokala företags sida, men ett sådant stöd ha vi tyvärr inte kunnat få.

Under året ha diskussionens vågor gått höga om möjligheterna att få en stabil uppvärmning av åtminstone helgdagsrummet i hembygdsgården och samtidigt få en trivsamt och vacker interiör i samma rum. Det hela har i första hand strandat på den otillräckliga ekonomin och i andra hand på att styrelsen ej kunnat enas om hur det hela skall utformas.

Midsommaren firades traditionsenligt, varvid danslaget medverkade; många föräldrar med barn hade samlats på hembygdsgården. I stället för sommarfest anordnade styrelsen ett lotteri, som beräknades ge ungefär samma behållning som festerna. Lotteriet visade sig emellertid mycket svårarbetat och resultatet blev inte lyckat.

Vårt spelmanslag har arbetat oförtrutet och har framträtt några gånger för offentligheten och vunnit bifall.

Vi kan glädja oss åt ekonomiskt stöd från både församling och kommun och vill begagna tillfället att framföra ett varmt tack för det från dessa håll visade intresset för vår ideella rörelse.

Herman Svenngård

STOCKHOLMSTRAKTENS HEMBYGDSKRETS

26 febr. 1961 anordnades en studiedag bakom Stockholms stadsmuseums kulisser. Visningen tog tre timmar och de talrika deltagarna fingo bl. a. se stadsmuseets arkiv, magasin för fornfynd, konserveringsavdelning, byggnadsavdelning m. m. och en pågående tillfällig utställning. Det blev en synnerligen välorganiserad och innehållsrik visning, planlagd av den nye stadsantikvarien Tord O:son Nordberg. Ciceroner på sina avdelningar voro doktorerna Olof Byström, Henrik Ahnlund, Brita Englund och Martin Ohlsson. Utrymmesbristen i magasinerna var påfallande, och nog vore det önskvärt om även Ebba Brahes palats kunde användas för stadsmuseets samlingar, så att museet bleve i tillfälle att ta hand om intressanta arkitekturdelar, skulpturer m. m. från de talrika märkliga rivningshusen i Stockholm.

27 maj 1961 hölls årsmöte på Stora Rosenvik, Djurgården. Anslutningen var mycket stor och 15 föreningar voro representerade. Ordf. i Djurgårdens hembygdsförening professor Nils Westermarck höll i Djurgårdskyrkan föredrag om »Aktuella problem för Djurgårdens bevarande» och uppehöll sig särskilt vid Österleden, Galärvarvets framtida öde, Skeppsholmen och Djurgårdsstadens saneringsproblem. Fil. lic. Henrik Alm bjöd på förfriskningar och visade sina samlingar av märkliga bokband, medeltida elfbensreliefer och träskulpturer, linfästen, allmogemålningar, djurgårdsporslin, porfyrföremål från Karl Johanstiden m. m. i det Pontin-Almska herrgårdshuset Stora Rosenvik, ritat 1827 av Fredrik Blom. I Djurgårdsstaden visade dr Alm Bellmanshuset med välbevarade vägg- och takmålningar av Hoffbro från omkr. 1740, Varvtimmermannens stuga, tillhörig Djurgårdens hembygdsförening, platsen där skampålen stått på det forna torget och talrika märkliga gamla hus. Med Djurgårdsfärjan fortsatte deltagarna till Slussen, där dr Alm visade Bancogränd med de tre stadierna i Riksbankshusets historia, och så Synagogan från 1790-talet med vacker läktare och fyra doriska kolonner

kring det allra heligaste (nu polisstation!). Sedan visades den Brunnska gården med kolonn och två små ljusgårdar med bevarat medeltidshus, där rivning vägrats av ägaren, men som nu skall exproprieras för rivning! Man fick se Olivebladiska huset i Trångsund med framtagna fönsterbågar från medeltiden och de 12 spetsbågarnas hus från 1300-talet på Västerlånggatan samt det mittemot belägna jämnåriga Alle mans katt, där middag intogs i den vackra medeltidskällaren hos Gamla stans hembygdsförening. Fröken Vera Sjöcrona skildrade husets historia, dr Alm berättade om samlingarna på Stora Rosenvik, professor Westermarck talade om hembygdsföreningarna, och undertecknad höll föredrag om Gamla stans sanering. Under vandringen hade man även fått se trakten kring Grevesmühlska huset och Finska kyrkan, runstenen och den på 1680-talet uppsatta grännsstenen mellan Uppland och Södermanland. En konstlad landskapsgräns hade flyttats dit på 1620-talet från den urgamla riktiga landskapsgränsen i Hammarbyleden mellan Södertörn och Åsön (sedermera Södermalm), där skiljelinjen gick mellan Brännkyrka och Solna socknar.

Berit Wallenberg

SUNDBYBERGS HEMBYGDSFÖRENING

Styrelsen har under 1960 haft följande sammansättning: ordf. Henning Österberg, v. ordf. Åke Almström, sekr. Evald Brundin och kassör Greta Hagvall. Övriga: Ellen Jonasson, Elsie Johansson, Nils Wahlholm, Ernst Persson, Sven Sjöberg och Henning Ansén. Läroverksadjunkt Ansén har under året lämnat Sundbyberg. Suppl.: Margareta Berglund, Josef Hjern och Margit Öijermark. Hedersledamot: Anna Danielsson.

Antalet medlemmar, som erlagt avgift, är 135. Årsmöte hölls 17 maj 1960 med konservatorn vid Sjöhistoriska museet kapten Sam Svensson som föredragshållare över ämnet regalskeppet Vasa. Midsommarfirandet var, som vanligt, i Tornparken under medverkan av Slättergillet.

Arkivets verksamhet har pågått som förut med skiftande arbetsuppgifter. Under året har samlingen fotoplåtar ordnats med materialet lätt-tillgängligt placerat på kvarter. Registreringsarbeten har utförts. En betydande del av klipparkivet har genomgått. Registret omfattar omkring 1 000 kort. Filmning har utförts, i huvudsak arbetena vid Lötsjön. En under schaktningsarbetet påträffad ekstock har överlämnats till arkivet för konservering och vård. Den påträffades i sept. 1960. Anvisningar har lämnats av kapten Svensson och Riksantikvarieämbetet. Arkivet har

besökts av 16 skolklasser samt något hundratal andra, förutom de föreningar, som samlas i arkivet till möten. Ett spelmanslag har startats och har sina övningar i arkivets lokaler. Vid jubileer och andra tillfällen anlitas arkivet för historiska upplysningar.

Förutom kontanta gåvor av dr Erik Stånge och hr Kurt Källmin har fru Ruth Hellström överlämnat arkivmaterial och koppningsinstrument, som tillhört hennes framlidne make fältskärmästaren Georg Hellström. Hr Rob. Johansson har överlämnat ett väffeljärn, Erik Johansson och Erik Seppe mynt, Helge Jantze 43 föremål av olika slag, bl. a. en aln av stål från 1726 med inläggningar och gravering. Anna Danielsson har skänkt prydnadsföremål, såsom broscher m. m. Axel Widemar en vinda, Helga Kinberg två akvareller med Sundbybergs-motiv, Oskar Svensson skridskor från 1800-talets slut och fru Signe Svensson en broderad väst från samma tid. Antalet registrerade föremål är 441.

Antalet böcker och registrerade handlingar är 1965, därav många gåvor men också ett stort antal inköp. För denna del av verksamheten har styrelsemedlemmarna Åke Almström, Evald Brundin och framlidne Sixten Pettersson gjort insatser.

Fröken Anna Danielssons storartade donation till föreningen har under året testamentariskt bekräftats. Föreningen betygar sin tacksamhet därför. Under året har en av lägenheterna på föreningens bekostnad restaurerats och moderniserats.

Föreningen åtnjuter som förut ekonomiskt stöd av Sundbybergs stad. Sundbyberg i maj 1961.

På styrelsens vägnar
H. Österberg

SYDVÄSTRA UPPLANDS KULTURHISTORISKA FÖRENING

Sydvästra Upplands kulturhistoriska förening har under 1960 huvudsakligen verkat genom sitt museum. Besöksantalet beräknas till ett tusental. Förutom att museet tillförts ett antal gåvor, vilka tacksamt omhändertagits, har det medverkat till att ett intressant båtfynd på Munksundet i staden blev tillbörligen beaktat. Fil. kand. Ola Ehn från Upplandsmuseet mätte och fotograferade detsamma och ett prov har insänts för undersökning med C 14-metoden.

Inkomster och utgifter har balanserat på 2 844 kr. och tillgångarna

(inklusive fonderna) utgjorde vid årets slut 9 585 kr. Anslag har erhållits från Enköpings stad, 700 kr., och från Sparbanken i Enköping, 500 kr.

Styrelsens sammansättning: kaptén Nils Lundin, ordf., f. d. sparbandsdir. Karl Arosenius, vice ordf., bibliotekarie Thore Floderus, sekr., hr Sven Sjöborg, museiföreståndare och kassaförvaltare, samt hrr Per Köndell, Erik Granåsen och Ejnar Englundh. Suppleanter: hrr E. Söderberg, E. Thun och A. Olsson.

Sekreteraren

TIERPS SOCKENS HEMBYGDSFÖRENING

21 okt. 1955 sammanträdde i Gryttjom intresserade ur en studiecirkel från 1953 för att bilda en hembygdsförening för Tierps socken; 7 mars 1956 hölls det konstituerande sammanträdet i Munga och stadgar antogs. J.U.F:s rikstävling 1953 och bildningskonsulent Lennart Thorsell skötte upptakten, och 1955 stod bildningskonsulent Thure Thannerhagen och köpman Herbert Ahlqvist, Uppsala, faddrar. Alltsedan dess har åtskilligt hänt i bygden. Förändringen av hembygdens ansikte är påtaglig. Mycket oersättligt värde försvinner; kvar står ofta enbart det minst roliga, det framrationaliserade.

Några värden har föreningen lyckats slå vakt om. För den välbekanta Lars-Larsgården i Munga med sina värdefulla målningar av Hans Wikström har föreningen lyckats erhålla skyddsföreskrifter enligt 1942 års lag om kulturminnen.

Av antikvarie Å. Nisbeth har färdigställts en historik över bl. a. Tierps kyrka, där även ruinen vid Husbyborg beröres. För denna senare hade redan 1949 planerats friläggning, undersökning och konservering. Efter olika framställningar de sista åren har föreningen med värdefullt stöd från Upplands fornminnesförening år 1961 lyckats påbörja arbetet med kyrkoruinen med i första hand en friläggning av grundmurarna utvändigt. Vissa åsikter om denna ruin har stärkts av gjorda fynd, och ytterligare undersökningar bör kunna belysa ruinens mycket dunkla historia. Föreningens medlemmar och övriga intresserade hoppas att den under sommaren visade aktiviteten vid Husbyborg, även den av frivillig art, kan fortsätta, sedan planerna om arbetet klarnat och godkänts.

Frågan om Fors kvarns bevarande blev akut 1957, men tanken härpå

måste skrinläggas efter långvariga utredningar och underhandlingar mellan berörda parter hösten 1959.

Under studiecirkelns arbete med hembygdsfrågor väcktes tanken på ett folklivsspel och så tillkom »En söndag på Vallen», vilket författades av byggmästare Sven Pettersson, Bondebo, Tierp. 14 juni 1959 uppfördes spelet första gången på Mungavallen, ägd av Munga byalag och iståndsatt av byamännen. Teateramatörer från bygden har för tredje året uppfört spelet, som rönt lovord och samlat tusentals åhörare.

En samling allmogeföremål i Dymmelsbo har inrymts i en sal i gårdens gamla mangårdsbyggnad. Folkskollärare Josef Forsman lyckades redan från början sammanföra några av de mest värdefulla bygdeminena dit. Då och då kommer någon intresserad hembygdsvän med en gåva till föreningen, och för varje gång föreningen blir föremål för sådan omtanke från både nära och långväga givare, känner den sitt ansvar att omhändertaga och vårda kulturminnena. Föreningen hyser förhoppningar om att dess arbete skall krönas med framgång, att medlemsantalet måtte öka — liksom medvetenheten om även vår bygds betydelse i kultursammanhangen.

Sven Temnerud

TÄBY HEMBYGDSFÖRENING

Täby hembygdsförening inledde sitt höstprogram 1960 med en utflykt till Sörmlands historiska målarstäder, där forntid och nutid förenas på ett vackert och värdigt sätt, samt med en avstickare till Eskilstuna och Husby Sjutolfts kyrka. I november gjordes en rundvandring i Statens historiska museum under sakkunnig ledning av amanuens Jonas Ferenius, kyrkoherdeson i Täby och sommaren 1961 en av de tio unga arkeologer, som grävde ut regalskeppet Vasa. Under en sammankomst i Ytterbystugan, föreningens av kommunen fritt upplåtna gamla kvarnstuga å Snåltäppan i Roslags Näsby (som f. n. genomgår en genomgripande reparation, delvis bekostad av kommunen, delvis av till föreningen av kommunen beviljat lån) kommenterade tecknaren Tord Thordman inför ett tacksamt auditorium sina vackra färgbilder.

Föreningens julmarknad ägde även denna gång rum i den gamla kvarnstugan. Produkter från föreningens egna medlemmar kompletterades med vad ortens konsthandverkare hade att ställa ut. Kollektionen av allehanda handarbeten rönt god uppskattning. Även den traditionella Luciafesten hölls i Ytterbystugan.

Föreningen inledde vårsäsongen med ett förnyat, livligt uppskattat besök på Historiska museet. Denna gång vägledde oss amanuensen Ferenius genom medeltiden. På nyåret utkom föreningens 5:te skrift, »Täby i konsten». Skrifterna har mött förståelse och blivit en gångbar vara, glädjande nog eftersom de ställt sig ganska dyra. Nu senast har de observerats i bl. a. litteraturförteckningen till den av Svenska Turistföreningen utgivna utomordentliga handboken »Vad skall jag se i Uppland». En donation om 1 000 kr. av en avliden, hembygdsintresserad medlem har bidragit till att säkra fortsättningen av serien, som även tidigare understötts av kommunen.

Föreningens årsmöte hölls i mars i Näsbyalen i Roslags Näsby. Länsjägmästare Folke Thörn gav en åskådlig lektion i vad balans i naturen betyder. Det fulltaliga auditoriet hörde andäktigt på vad denne väl-talare och naturentusiast hade att säga kring sina många vackra naturbilder i färg. Vid årsstämman omvaldes ordföranden, kyrkoherde H. O. Ferenius, och som nya styrelsemedlemmar efter några avgående valdes jur. stud. Sten Englund, fru Iris Jörevall och ing. Tage Sundh. 12 april hölls en hembygdsafton i Näsby Parks nya centrum i akt och mening att informera de många nyinflyttade om kommunen och hembygden. Ordföranden kåserade med känd bravur om Täby genom seklerna var-efter kommunens egen påkostade långfilm i färg visades, där köpingens historia och nuvarande förhållanden åskådliggjorts.

En utfärd i juni på historiska upplandsstigar med ordf. som ledare, ett traditionellt besök vid trefaldighetskällan i Gribbylund samt ett kvällsbesök å fornborgen vid Rönningesjön avslutade de rätt digra höst- och vårprogrammen säsongen 1960–61.

S. E. Vingedal

UPPLANDS-VÄSBY HEMBYGDSFÖRENING

Under året har hållits 5 styrelsesammanträden. Årsmötet hölls 19 febr. 1960, då medlemmar och andra intresserade fick lyssna till föredrag av redaktör Gustaf Näsström: »Hur svenskarna upptäckte Sverige.» Vi satt allesammans på »helspänn». Till den trevliga samvaron bidrog även Eds kyrko- och hembygdkör på ett särskilt förtjänstfullt sätt under kantor S. Dahlströms ledning.

Under 1960 har tillkommit 15 nya medlemmar. Från kommunalfullmäktige har föreningen fått det sedvanliga bidraget om 500:— kr. Föreningen har fått löfte att tills vidare få disponera som församlings- och

hembygdsgård i Ed den s.k. fördelsstugan på förra arrendegården i Övra Runby. Den kallas nu »Fornstugan» och inrymmer rätt så många föremål av museal karaktär.

15 maj 1960 hade föreningen nöjet att se medlemmar ur Samfundet för hembygdsvårds stockholmsdistrikt på besök. Därvid besågs Hammarby kyrka, varvid den vid kyrkans restaurering 1959 funna stenen med runinskrift särskilt fångade intresset. Vidare besågs under förra året avtäckta gravfält m. m. Utflykten avslutades vid Fornstugan. Ett mycket uppskattat inslag vid besöket var en uppvisning av Upplands-Väsby folkdanslag.

Under året har föreningen ingått som medlem i Naturskyddsföreningen och Samfundet för hembygdsvård. Föreningen har till Eds kyrka överlämnat en fotostatkopiering av den runsten, som 1687 uttogs ur bogårdsmuren och av Karl XI skänktes till ett engelskt sändebud. Stenen förvaras nu i Ashmolean museum i Oxford.

Allt efter som vår bygd genom den kraftiga bebyggelsen — bostäder och industribyggnader — ändrar karaktär från jordbruksbygd till förorts- och industrisamhälle i huvudstadens närhet, må det vara en synnerligen behjärtansvärd angelägenhet att rädda och bevara så långt möjligt är något av »det gamla», evad det gäller natur eller bebyggelse. Det är vår målsättning.

Sven Odenrick

VALLENTUNA HEMBYGDSFÖRENING

Arbetet med restaureringen av väderkvarnen vid Väsby gård i Vallentuna fullbordades vad det yttre beträffar hösten 1960, men problemet vingarna är ännu ej löst. Hembygdsföreningen hoppas dock att även detta arbete, som emellertid visat sig vara mera komplicerat än vad man från början trodde, skall kunna slutföras våren 1962. Insamlingen till förmån för kvarnens restaurering fortsätter och allt emellan inflyter bidrag.

Midsommarfesten på kyrkbacken strax söder om Vallentuna kyrka, som Logen Blixten av IOGT och hembygdsföreningen svarar för, gynnades inte i år av samma strålände väder som förra året. Men trots detta deltog över 600 personer, alla till synes nöjda och belåtna. Ett flertal personer, som för första gången kommit med, gav uttryck för sin beundran över den hänförande utsikten över Vallentunasjön.

Vid hembygdsföreningens årsmöte 22 mars 1961 höll en av för-

eningens medlemmar, tekn. dr Axel Eriksson, ett intressant och utomordentligt sakkunnigt föredrag över ämnet Hembygdsvärden och samhällsutvecklingen. Ingen av oss anade väl då, att det var sista gången hembygdsföreningen, som alltid varit föremål för dr Erikssons varma intresse, var i tillfälle att få ta del av hans rika erfarenhet om hembygdsvård. Den 14 juni jordfästes han i Vallentuna kyrka. Inom hembygdsföreningen känner vi ett stort tomrum efter honom.

Vallentuna är ju som bekant känt som den runstensrikaste bygden i vårt land. Arligen söker sig allt fler och fler personer hit för att få se dessa fornminnen, men kunnigheten att tyda runskrift tycks inte vara särskilt stor, om man utgår från alla de många förfrågningar om vad som står att läsa på stenarna. Genom hembygdsföreningens försorg och medverkan har textskyltar, som Riksantikvarieämbetet utarbetat texten till, börjat uppsättas. I år har sådana skyltar uppsatts vid Lingsbergs gård, där två av landets mera kända runstenar stå. Det är hembygdsföreningens förhoppning att kunna fortsätta detta arbete.

Bernhard Bengtsson

VÄDDÖ HEMBYGDSFÖRENING

Föreningens stadgar, antagna 2 juni 1929, ha omredigerats. Föreningens fastigheter ha ägnats särskild omvårdnad. Inom fastigheten värdshustomten och Kasberget vid Gamla Grisslehamn har placerats prydliga skyltar, som avse att freda området. Vägen upp på Kasberget har förbättrats, och vid skötgården, en del av värdshustomten, ha yrkesfiskare på platsen planerat åt sig på ett bra sätt. Gammelgården Kista med sina många byggnader, inventarier och skogsmark har krävt stora kostnader. I år har planterats 3 000 och till nästa år planeras 5 000 tall- och granplantor.

Midsommarfesten hölls traditionsenligt midsommaraftonen. Över 400 unga och gamla från land och stad möttes i strålände sol kring lövad stång och festliga stånd.

Under år 1960 har föreningen gästats av bl. a. Upplands fornminnesförening och Uppsala Rotaryklubb. Gårdens samlingar ha visats för allmänheten söndagar kl. 14 och tisdagar kl. 19 under sommaren. En söndag i juli hölls en friluftsgudstjänst i samarbete mellan missionsförsamlingen, frälsningsarmén och statskyrkan. För närvarande är 86 personer och två föreningar anslutna till Väddö hembygdsförening.

När föreningen 1961 samlades till sitt årsmöte, var den sig icke lik som förr. Dess grundare och ordförande från föreningens bildande 1929 och för hembygdsföreningens bestånd och utveckling så ivrigt verksamme agronom Wilhelm Mattsson var ej längre med oss. I början av året stod en hundrahövdad skara kring hans grav på Väddö kyrkogård.

Var vi än vandra i roslagsbygd eller vida där bortom möta vi unga och gamla, som berörts av vår aktade ledares andes fläkt. Han gav flödande och generöst av sin rika personlighet åt många håll. Väddö hembygdsförening fick åt sig tillmätt ett synnerligt rikt mått av hans gåva.

Föreningens styrelse är nu: H. Eugenius, ordförande, fru Greta Mattsson, kassör, Albert B. Bengtsson, sekreterare, samt Einar Ahlström och Per Olov Andersson.

H. Eugenius

ÖSTERVÅLA HEMBYGDSFÖRENING

1960 års verksamhet inom Östervåla hembygdsförening har fortgått som tidigare. Årsmötet hölls 13 april, varvid styrelsen återvaldes med undantag av lantbrukare Sture Persson, som undanbett sig återval. Ersättare blev riksspelmannen Olle Jansson, Hov.

Vid Ersmässofirandet hade det nu nedlagda Östervåla hästförsäkringsbolag sitt sista sammanträde vid hembygdsgården och överlämnade därvid som mycket välkommen gåva till hembygdsföreningen sin kvarvarande behållning kr. 7 600:—.

Festplatsen har under sommaren 1960 varit uthyrd tre gånger. Vid Larmäss firade vi Mårtsbogårdens 30-åriga tillvaro med mycken hembygdsmusik. Antikvarie B. Einerstam berättade om nyupptäckta forngravar inom socknen och vår hedersordförande Johan Themnér berättade om gårdens tillblivelse och historia. Under året har en del reparationsarbeten vid gården utförts.

Vidare kan nämnas att hela Aspnäs-arkivet är överfört till hembygdsföreningens arkiv. Gårdskyrkan vid Aspnäs, omnämnd i ett 1300-talsdokument, är nu restaurerad och återinvigs inom snar framtid.

Erik Olsson